

HÉTFŐI NAPLÓ

Megjelenik minden hétfőn reggel. Előfizetési díj: egy évre 15000 K, félévre 7500 K. Jugszlaiviában: egy példány ára 5 dinár

POLITIKAI HETILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ELEK HUGÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII. Rókk Szitárd utca 3. szám
Telefon: József 8-98
Vasárnap este József 62-35

Megkapjuk a kölcsönt Bethlen és Kállay visszatértek Párisból és nyilatkoztak a Hétfői Naplónak

A magyar delegáció, amely Bethlen István gróf miniszterelnök vezetésével Párisban a magyar kölcsön ügyében eredményes tárgyalásokat folytatott, vasárnap este 9 óra 10 perckor egy órai késéssel érkezett a bécsi gyorsvonattal Budapestre. A delegátusoknak voltaképpen a déltani gyorsvonattal kellett volna megérkezniük az eredeti program szerint. Délután meg is jelentek a keleti pályaudvaron az egységes párt részéről Bessenyei Zeno, Móser Ernő és Dráhy Imre képviselők, akik azután családostan hallották a hírt, hogy a párizsi vonat a nagy hóesés miatt Auszriában több mint három órát későt s a magyar vonat Bécsben már nem várhatta be a párizsi vonatot.

A delegáció tagjai közül vasárnap este Bethlen István gróf miniszterelnök, Kállay Tibor pénzügyminiszter, Walkó Lajos kereskedelmi miniszter, Láng Boldizsár br., Kluwe-Hederváry Sándor követségi tanácsos, Schöber Béla, a Pénzügyügyi Központ igazgatója, Rosly Ferenc attasé és Angyán Béla sajtófőnök érkeztek meg. Popovits Sándor, a Jegybank elnöke, ki szintén jelen volt a párizsi tárgyalásokon éppen a Jegybank ügyében, már napokkal előbb hazajött.

A miniszterelnök Walkó Lajos kereskedelmi miniszterrel és Angyán Béla sajtófőnökkel már a keleti pályaudvaron leszálltak, tekintettel a miniszterelnök betegsége.

A lapok képviselői részben Bécsig részben Győrre eljuttak a delegációhoz, akik előtte úgy a miniszterelnök, mint a pénzügyminiszter részletesen nyilatkoztak a kölcsön tárgyalásának lefolyásáról.

A miniszterelnök teljes bizalommal van a tárgyalások eredménye iránt s több ízben hangsúlyozta, hogy jelentős eredmények tartja már azt is, hogy sikerült megtörni a hatalmas ellenpropaganda gyűrűjét.

Határozottan utolaj megcélolta a miniszterelnök a politikai feltételekéről elterjedt híreket. Kijelentette, hogy a kölcsöntárgyalások lefolyására már a holnapi napon megbízásokat folytat illetékes ténnyelkkel s mindenekelőtt a kormányzót fogja tájékoztatni. Elmondta azt is a beszélgetések folyamán, hogy

A Londonban január 16-án tartandó újabb tárgyalásokon szintén személyesen jelenik meg a magyar részről ő fogja vezetni a tárgyalásokat.

Felemlítette még, hogy a politikai jegyzőkönyveket már holnap publikálják.

Kállay pénzügyminiszter a kölcsöntárgyalások konkrét pénzügyi eredményeiről tájékoztatta a sajtót.

Az újságírók egyöntetűen megállapították, hogy a miniszterelnököt és Kállay Tibor pénzügyminisztert nagyon megviselte az erőleltett munka, amelyet a tárgyalások folyamán kifejtettek. A miniszterelnök ezenfelül az utolsó napokban meghűlést szenvedett, amely állapotát meggyógyultsát kapott, amely állapotát 83% fokos lázzal járt. A mindig mosolygó miniszterelnök sápadtan, nyomott hangulatban beszélt s csak akkor derült fel egy pillanatra amikor kijelentette, hogy csupán rosszullette befolyásolja hangulatát s

a külföldi tárgyalások eredményei ellenben teljes mértékben kielégítik.

A pénzügyminiszter is fáradtnak, szinte kimerültnek látszott, de kedélyét visszahozta a francia metropolishól is.

Határozottan jót tett a külföldi levegő Walkó Lajos kereskedelmi miniszternek, aki mintha meghűzt volna. A többi urak is mosolygós jókedvvel üdvözölték viszont a magyar fővárost.

Amikor a bécsi gyors több mint

Magyarország talpraállítása Európa rekonstrukciójának integráns része

Bethlen István gróf miniszterelnök rosszulléte dacára a vonaton, miután a győri állomást elhagyták, az alábbiakban ismertette a tárgyalások lefolyását a körjeje gyűlékezett újságírók előtt:

— A magyar ügy iránt a Népszövetség tanácsánál általában megértéssel találkozom és az a meggyőződés, hogy a Népszövetség delegátusait áthatotta az a gondolat, miszerint

Magyarország gazdasági talpraállítása Európa rekonstrukciójának integráns része.

Hálával kell megemlékeznem arról a meleg és hathatós támogatásról, amellyel a nagyhatalmak a magyar ügyet minden vonatkozásában felkapták, amely körülményben Magyarország politikai hitelt emelkedésnek jelt és nemzetközi helyzetének lényeges javulását látom. A lényeges tanácsok általában egyén-nagyhatalmak támogatásait érvényesítő magyarázatok után köszönetemet ki is fejeztem.

Bár a kölcsön ügye még teljesen megoldva nincs.

mégis megállapíthatom, hogy a népszövetség tanácsa hatáskörébe tartozó és a kölcsönrel kapcsolatos feladatok legnagyobb részét megoldotta.

egyórás késéssel 9 óra után néhány perccel a keleti pályaudvar kupolája alá befutott, az állomáson megjelent újságírók a delegáció tagjait harsány éljenzessel üdvözölték. Először Kállay Tibor pénzügyminiszter ugrott le frissen, fiatalos fúrgésszel a szalonkoecsiából s a körülötte csoportosuló újságírókkal mosolygva fogott kezét.

Amikor kérdésekkel akarták megrohanni a esomagiával bibelődő pénzügyminisztert, kedélyesen mondtotta:

— A vonaton mindent elmondtam, igazán nincs több mondandóvalom.

Már sietve ment autombillia felé. Az utasok, akik a bécsi gyorsvonattal érkeztek, egy pillanattal csodálkozva tekintettek a miniszterek és újságírók csoportja felé, aztán tovább siettek.

Rövid pillanatok alatt kitérült a pályaudvar s csak néhány újságíró beszélgetett még s talán csak ők gondoltak arra, hogy a hazaérkezeti delegátusok mily nagyjelentőségű krisztákindult hoztak hazra a magyar nemzet karácsonyfájára.

amennyiben a kiállítandó jegyzőkönyvek végleges szöveget megállapította. Ez azt jelenti, hogy ami a kölcsön és általában a szandális terv megállapítását illeti, a népszövetség a maga munkáját befejezte. Hátra van még a jegyzőkönyvek formális kiállítása és aláírása, melyre most azért nem kerülhetett a sor, mert

a felvetett reparációs kérdés elintéztét még nem nyerhetett.

Az azonban, hogy az egész kölcsönkérdés mellett elintéztét nyerhessen, a Népszövetség tanácsa a magyar állbizottságra ruházta a kölcsön ügy tekintetében még megeandó intézkedésekre vonatkozó hatáskört, úgy, hogy az állbizottság január közepén ismét összeülhet anélkül, hogy a Népszövetség tanácsának következő sessióját be kellene várni.

időközben megvan a lehetőség arra is hogy a felvetett reparációs kérdés megoldassék.

— Ezt a kérdést a Népszövetség pénzügyi bizottsága vetette fel, mert véleménye szerint a kölcsönt nyújtó hitelezők érdekeiben kívánatos annak minden kétséget kizáró módon való tisztázása, hogy Magyarország a kölcsön törlesztési ideje alatt a békeszerződésből folyó teljesítések című mekkora évi fizetések terhelik. A pénzügyi bizottság

teljesítésének összegét Affagosaan évi tízmillió aranykoronában véli megállapíthatónak attól feltételezeten, hogy ez a teljesítés a budget egyensúlyát és a korona stabilizálását nem veszélyeztet. Ezenkívül ki-látásba vette a pénzügyi bizottság azt is, hogy amennyiben a kölcsönadók azt kívánatosnak tartanák, úgy

az ezidőszertint is folyó szénszállítások megszüntetével, azok ellen-értéke a kölcsön rendkívül törlesztésére legyen fordítható.

Mivel ez az álláspont a reparációs bizottság október 17-én hozott határozatától eltérő és lényegében egészen új helyzet elő állított, összes ellenérveimet és aggályaimat kifejtve,

bejelentettem, hogy addig, amíg e tekintetben a magyar alkotmányos tényezőkkel az érintkezést fel nem vehetem, érdemben nem nyilatkozhatom és fentartom magamnak a későbbi nyilatkozattételre vonatkozó jogot.

— A helyzet tehát az, hogy

amennyiben a reparációs és ezzel összefüggő kérdések valamilyen formában elintéztét nyerhetnek, úgy a kölcsön ügye tulajdonképpen megoldást nyert

és ha az egész ügy a magyar törvényhozással által is lezárultatott akkor már rövidesen megkérdezzük a kölcsön elhelyezésére vonatkozó tárgyalásainkat. Remélem, hogy ezek a függő kérdések mielőbb elintéztét nyerhetnek, tekintettel arra, hogy tudomásom szerint a jövőteli bizottság január hó elején újból megkezdte tanácskozását.

— Az ugynevezett első számú jegyzőkönyvet általában politikai jegyzőkönyvnek nevezik azért, mert ebben tulajdonképpen egy rövid politikai tartalmú deklarációt foglaltak. Ez a jegyzőkönyv az osztrák kölcsön alkalmával felvett hasonló jegyzőkönyvű csak annyiban tér el, amennyiben Magyarországnak Ausztriától eltérő helyzete és viszonyai azt megkívánják.

Minden ellenkéz híreszteléssel szemben megállapítom, hogy a jegyzőkönyv tartalma a magyar álláspont szempontjából kielégítő és hogy semmi olyan feltételezt vagy kijelentést nem tartalmaz, amely Magyarországot szarverintésért terhelne, vagy belügyeibe való beavatkozást jelentene.

Egyébként erről a nagyközönség maga is meggyőződést fog szerezhetni, mer tminelty a jegyzőkönyv magyar fordítását elkészült, azt a lapokban közzé fogjuk tétetni.

A franciák kivonulnak a Ruhr-vidékről, ha Németország fizet

Párizs, december 23.

Poincaré miniszterelnök ma La Courneuveben (Seine megye), melynek megvitte a háborús érdemeiért díjazását, beszédet mondott, melyben elsősorban a Ruhrvidék megszállásának előzményeit a szokott gondolatok megismétlésével fejtegette.

— Ott vagyunk a Ruhrvidéken — mondotta Poincaré — és onnan csak akkor megyünk el, ha megfizették nekünk azt, amivel tartoznak. Hajlandók vagyunk azonban visszalát tárgyává tenni a rendezés minden módját, amely gyorsabb és biztosabb fizetést tehetne lehetővé.

A nagykereskedők ügye a táblán

Új tárgyalást rendeltek el

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Ez év január 1-én a nagykereskedői országgyűlés ismételten tottessék súlyosan bántalmazták *Loosikát* Pál nagykereskedő földmunkáit. Az ottani rendőrség nyomozást indított a verekedők kézrekerítésére. Rövid nyomozás után sikerült a gyanúsítottakat *Andó Károly, Kollár István, Reklon Ferenc és Reklon István* nagykereskedői földmunkások személyében elfogni. A kihallgatás folyamán a vádlottak tagadták bünyöségüket és a további nyomozás folyamán a két Reklon-tesztvér alibit bizonyított, úgy hogy a rendőrség az eljárást ellenük megszüntette. *Andót* és *Kollárt* — akik ellen terhelő adatok merültek fel, — átkísérték a pestvidéki törvényzsúkra. Az ügyészség *Andó* és *Kollár* ellen súlyos testi sértés büntette címén vádat emelt a két Reklon-tesztvér kiszabadulásuk után bünyévi eljárás indítottak *Gulyás Antal* nagykereskedő rendőrt. Jelen, aki a két tesztvert letartóztatásuk alkalmával súlyos bántalmazások közben arra akarta bírni, hogy a bünyésel-kemény vállalkoz magukra. Az ügyészség hivatalos hatalommal való visszaélés címén vádat is emelt a rendőrt ellen.

A két ügyet egyesítve tárgyalta a pestvidéki törvényszék és *Kollár István*, *Andó Károlyt* és *Gulyás Antalt* rendőrt 1—1 évi fogházbüntetésre ítélte. Felbontás folytán ma került az ügy a táblára, ahol *Bakonyi Kálmán* dr. kurtai bíró tanácsa tárgyalta az ügyet. A bíróság nem látta beigazoltnak a vádlottak bünyöségét, mert az ellenük vallott tanúk érdekelték voltak az ügyben és ezért az elsőfokú bíróság ítéletét megsemmisítette és új tárgyalás felvételét, valamint a letartóztatásban lévő *Kollár István* azonnali szabadlábrahelyezését rendelte el.

Hungária cipőt viseljen!

Hungária cipőgyár és kereskedelmi részv. társ. VII. Rákóczi ut. 6. sz.

Kormányképes ellenzéki blokk alakul

Az ellenzéki pártok megértéssel fogadják a szűk elkészítés tervét: *Apponyi-Andrássy-Ugryon-Szilágyi* beépítésére számílanak — A szocialisták megszerikete — Ki a szocializmus az útközbe kerüléseket

A polgári demokrácia megteremése a szövekeztetés alapján

Hetekkel előbb — mint annak idején a *Hétfői Napló* megírta, — a szocialdemokrata párt kezdeményezésére megszervezés indult meg az ellenzéki pártok között abból a célból, hogy a *baloldali ellenzék* a kormányzat szemben erőteljesebb állásfoglalásra bírják. A szocialdemokrata párt vezetői akkor azt is kifejezték, hogy bár az akciók ok indították meg, egyáltalán nem akarják a kezdeményező lépés esztelen előnyök kihasználását, nem akarták az ellenzéki megmozdulás középpontjába állítani, hanem teljesen önszertűltenek a polgári pártok mellett.

Az akció akkor, ha bizonyos megértésre talált az ellenzéki polgári pártokkal, kulcskérdés eredményt nem tudott felmutatni.

A külföldi kölesben körüli tárgyalások utolsó fejezete az indomítási vita szerűlő lobbanékony anyaga, a fővárosi választások közelsége s általában mindazok a belpolitikai jelenségek, amelyek éppen az utóbbi napokban voltak észlelhetők, meggyőződésre késztették az ellenzéki csoportokat.

A kölesönnek kétségtelenül politikai előfeltételei is vannak. Ezek az előfeltételek nagyjában olyan természetűek, amilyenek éppen az ellenzéki követelések: *jövevényellenesség, demokratikus kormányzat stb.* Az is bizonyossá lett a kölesintérgyalások folyamán, hogy

— A legújabb politikai események, nevezetesen a külföldi kölesben ügye, a Zichy-Wolf-párt megalakulása megteremtették az ellenzék számára a szükségességét.

Azzal, hogy *Zichy János Wolffék* főleg városi politikájának átáramozására odaadta magát, növelte a jobboldali szélsőséges iránzatot.

Minden komoly politikus érzi, hogy ezt ellenulmányozni kell s mert az akció személyi része is olyan kezesben van, hogy azok komoly és bölcs mérséklésre, önzetlenségre garanciákat nyújtanak, semmi akadályja immár a sikernek.

— Még egy fontos momentumot kell említenem s az a szocialisták szeroplése. A szocialdemokrata párt parlamenti frakciója már a tanácskozások lezajlásán kijelentette, hogy a közös cél érdekében nemcsak lemond személyi követelményekről a pártot illetően, de

— Még egy fontos momentumot kell említenem s az a szocialisták szeroplése.

elvi kérdésekben is a tiszta polgári demokráciéja alapjaira helyezkedik.

Ertesülösünk szodint a megalakulandó blokkot nem merev pártkeretek fogják kötni, hanem az elvekben való egyforma gondolkodás.

A program alapján a nyugodt, komoly és mérsékelt demokrácia, amely az egyenlő jogok és egyenlő kötelességek elvi alapján áll.

A közeleti tisztaság biztosítása, helyes és céltudatos politikai és kulturális program, szóval a komoly munka, a jelszavaként mentes anyagi és erkölcsi konszolidáció az együttműködés vezérlő motívuma.

Realpolitikát kíván a blokk a külpolitika terén is.

Mindenekelőtt azonban gazdasági életünkben óhajja a jogrendet helyreállítani az ország vonalon.

Úgy tudjuk hogy a mozgalom irányítói most óhajják várni *Bethlen István* gróf miniszterelnök tájékoztató nyilatkozatát a külföldi tárgyalások lefolyásáról, mert bízunk abban, hogy a miniszterelnök le fogja venni komolyan külföldi tapasztalatainak tanúságait.

Politikai körökben nem csinálnak immár titkot abból sem, hogy

az új blokk kormányképes programot dolgoz ki a mostani idők realpolitikájának megfelelően, amelyből kizár minden olyan kérdést, mely nemcsak a meggyezést, de a komoly politikai konszolidációt veszélyeztetné.

Ilyenformán az alkotmányjogi kérdéseket egyelőre teljesen eliminálják s mint függő kérdést fenntartják arra az időre, amikor politikai és gazdasági kérdések nélkül lesz az ország abban a helyzetben, hogy ilyen kérdésekben szabad elhatározásából döntsön.

A karácsonyi ünnepek alatt az ellenzék nagy részének távolléte miatt a tárgyalások egyelőre fennakadtak, de értesülösünk szerint az eddigi eredmények is igen biztatók s előreláthatóan közvetlenül a Ház összehívása után a meggyezéseket perfortuálják.

Karácsonyi és újévi ajándékul

Legfrissebb kivite a zománc-zelecek, pódetartók, bombonlierek

brillians ékszerek

valód: ezüst dísz tárgyak, érvokszeltek, dús váasztekák, rendezkülvü ölcso árakon

Bálint és Dón ékszerészeknél,

I. Ker. Kos uth Lajos-utca 13. sz. Telefonszám: 2430

Watson a világ mosdó

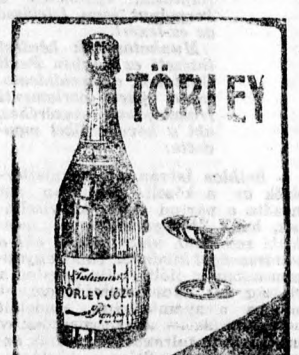
Lápp és Habel a nagyszerű kómkosok

Van de Velde a szeu cios cigán csoport

Silwosco az ans omar rejtelj a

Royal Orfeum decemberi műsorának világszenzációt

Előadás kezd. te. 8 órakor, vége 11 óra előtt

Böhm Kálmán hordógyár részv. társ.

Buda est VI, Szabolcs u. 19

Ládaosztály

Gyárt: mindennemű ládákat

Idelgönes telefonszám: Jósef 1-26

J. SEMLER

London, 14 Golden Square

ajánlja világszerre ismert szövetkülönlegességeit

Magyarország fővárosa:

Budapest

Bécsi-utca 7. és Koronaherceg-utca 9

A cégnek a következő városokban vannak ierakatai:

London, Liverpool, Páris, Zürich, Wien, New-York, Philadelphia, Chicagó, Toronto, Buenos-Ayres, Sidney etc.

HIREK

Ma este. Ma este százszor száz... Ma este százszor száz... Ma este százszor száz...

Windsch Károly temetése. Vasárnap délelőtt helyezték végső nyugalomra a főváros által adományozott díszsírhelyen Windsch Károly hirlapírót, kinek hallostestvédek volt eltemetve, most azonban exhumáltak és Budapestre szállították.

Bjárarak egy megsebesült separejista vezér részére. A Rheinische Zeitung jelentése szerint a rajnai bizottság a rajnai tartomány koblenzi kormányhivatalához azt a felszólítást intézte, hogy Smeete separejista vezérnek kártalanítást a separejista, melyet március 17-én ellene intéztek és amelyben megsebesült, ötezer aranyárka egyezri öszeget és élete végéig évi ezer aranyárka járadékot fizessen.

Az új vízumozó. Tegnap délelőtt Cigány Perenc egyetemi hallgató a Kun uccán esek konzulnusa előtt megszólította egy 30 év körüli jólöltözött nő, aki felajánlotta, hogy utlevélre 10 öszezketetéseivel révén soron kívül megszerzi a vízumot. A vízum kiadásáért 50.000 koronát kért és kapott is az egyetemi hallgatótól. A pénz átvétele után nem jelentkezett. A rendőrségre az utóbbi időben több hasonló feljelentés érkezett, miéért is a főkapitányság felhívja a közönség figyelmét, hogy utlevél vagy vízum kiadásáért ajánlkozó egyéneket adják át a legközelebbi rendőrnök.

A furfangos, de gyáva tolvaj. Tegnap este a Berlini téri szolgálatot teljesítő rendőr figyelme lett egy rosszul öltözött fiatalemberre, aki egy értékes bundát szorongatott a hóna alatt. Abban a pillanatban, midőn a rendőr megállította, a gyanus külsejű fiatalember a bundát eldobta és futásnak eredt. A rendőrnök a közönség segítségével a Gyár utcában sikerült elfogni a tolvajt, aki bevallotta, hogy egy lassan haladó autóból emelte ki a bundát. A főkapitányságon jelentkezett is a sofőr, aki boldogan vitte haza a megkerült bundát. A tolvajt, Ország László cipőszegéd személyében őrizetbe vették.

A vámcsalókat átvitték az ügyészségre Milliárdokkal károsították meg az államot

Abban a nagyszabású textilbelsőzatali engedély-hamisítási ügyben, amelyik négy napja foglalkoztatja a hatóságokat, a letartóztatottak, továbbá a tanuként kihallgatott kereskedők vallomásaiból egyre tisztább kép tárnul a rendőrség elő.

Vasárnap délelőtt a főkapitányságon Bartha Gyula dr. rendőrtanácsos 15 kereskedői hallgatott ki. E kihallgatásokkal kapcsolatban.

a Gyariparosok Országos Szövetségétől a rendőrség átkérte a legutóbb kiadott engedélyek nyilvántartását, amelynek átvizsgálása után állapították majd meg teljes pontossággal, hogy kik és milyen árúkra kaptak hamisított beshozatali engedélyeket. Az ügyben letartóztatott Kovács Tibor 24 éves tisztviselőt, Fried Salamon 28 éves szállítási vállalkozót, Erdős Dezső 22 éves földművelésügyi miniszteriumi díjnokot és Klein Gizella 24 éves hivatalnoknőt vasárnap délután átkísérték az ügyészség Markó-utcai fogházába.

A hamisítási ügy ötödik szereplőjét, Alberti József tisztviselőt, aki állítólag Bécsbe szökött, körözik. A letartóztatottak kihallgatása során kiderült, hogy

Eloptak öt Cukor-részvényt a Pannónia Bankban. A Pannónia Bank Rt. feljelentést tett a főkapitányságon, hogy a bank iródjából öt darab Magyar Cukor-részvényt eltűnt. A feljelentésben a bank senkit sem gyanusít a lopással. Az ügyet titkosossá teszi az a körülmény, hogy a lopás idején senkit sem láttak az iródeliségben tartózkodni. A rejtélyes lopás ügyében a Schnell detektívcsapat emberei kutaknak.

Sárcipót és hőcipőt javít, bőrcipőt gumival talpal. 'Unió' előgyár, Budapest, VII. Dohány uca 15.

Fosztogatják a kisgyermeket. A fővárosban és környékén többször megtörtént az utóbbi időben, hogy kis gyermekeket egy ismeretlen 30 év körüli asszony megszólított, felbevalóitak kiszedte fiúlkéből és ruháikat erőszakkal lehuzta. Legutóbb Neubauer Dezsőné Lónyai uca 3. szám alatt lakó tisztviselőné tett panaszt a főkapitányságon, hogy Miklós és Pál nevű elemista fiait tanadta meg a rejtélyes rabló-asszony a Lónyai és Kapizsárban uca sarkán és kényszerítette őket, hogy a náluk lévő tárcát és pénzt adják át neki. A rablás után az asszony elmenekült. A rendőrség keresi.

Az export terheit erősen fogja csökkenteni a legújabb magyar Iparvállalat; a Dr. Frohner-Pasztyélyi autómobilgyár, mely kiváló szakértők vezetésével mellett dolgozó először szakmunkásokkal és a legmodernebb gépekkel ellátott gyártmányai révén sikeresen veszi fel a külföldi gyárakkal a versenyt.

Vicetrálsack ha találkoznak. Tegnap délután egy Szentendre felé haladó vicetrálsack beszütközött a 'Leipzig'-gyár egyik szerelvényeivel. Mikor a két mozdonyvezető látta a bekövetkező karambol, mindkettő lefékezte a vonatot,

Kovács Tibor, a hamisító társaság főszereplője, kiszította felhajtói szerepét.

Igy Fried Salamon kizárólag olyan kereskedőre terjesztette ki a figyelmeztetést, akiknek eylemre volt szükségük, Alberti József pedig a len- és damasztszakmában helyezte el a hamisított engedélyeket. Az engedélyekről befolyt összegeken Kovács, Fried, Erdős és Alberti osztozkodtak. Így Fried bevallotta, hogy 25 milliót adott át Albertinek, Kovács pedig beismerte, hogy 15 milliót kapott Erdőstől. Ertesülésünk szerint azonban sokkal nagyobb összegekhez jutottak az engedélyek hamisítói. A hamis engedélyekkel behozott árak értéke és mennyisége eddig még nincs pontosan megállapítva, de

az eddigi bevételek szerint is több millió árúrol van szó.

A rendőrségen folytatott eljárással párhuzamosan Könyg Tivadar pénzügyi államtitkár és Hanik János fővámgigazgató utasítására a vámbívatási és vizsgálólatot folytatt annak megállapítására, hogy milyen mérvű jövedéki kihatás történt a hamisított engedély alapján történt behozatalnál. A nyomozás nagy erővel folyik tovább.

azonban a sikos pályán lehetetlen volt megállani. Szerencsére nagyobb szerencsétlenség nem történt, csak néhány ember sebesült meg könnyebben az alkalmaskitoktól.

Uj betörő-trükk. A hét folyamán számos feljelentés érkezett a főkapitányságra, hogy egy állítólagos villamos-társasági ellenőr több lopást követelt el lakásokban. Legutóbb Pein Gézáné Almássy-tér 7. szám alatti lakásán járt, ahol Peinótől, mintán megvizsgálta a villanyórát, a számlát kéri. Mintán Peinót az is megmutatta, a mult havi számlát kéri. Amig Pein Gézáné a szobába ment a számlát megkeresni, az ellenőr a nyolevanezer koronát tartalmazó retilküllel tánt. A furfangos szelhamost a rendőrség keresi.

Egy banktisztviselő öngyilkossága. Vasárnap délelőtt a Baross téri Park-szállóban öngyilkos lett Német László 23 éves bankhivatalnok. A fiatalember a szombati éjszakát átmúlta és csak reggel tért haza. Háromnegyed tizenegy óra tájban becsöngette a szobaszaszonyt. Amikor az kinyitotta az ajtót, Német halántékon látta magát. Mire orvosi segítség érkezett már meghalt. Édesanyjához címzett levelet találtak a szobában, de abban semmiféle említés nem tett az öngyilkosságról vonatkozóan. A holttestét a törvényeséki orvostani intézetbe szállították.

Elkötötte a pénzt. Nagy Frida Szondy uca 50. szám alatt lakó magánazonos sikkasztás büntető címén följelentette a rendőrségen Böresök Lajosné háziartásbéli. Böresökne a följelentőnek oleo élelmiszerek szállítását ígerte és erre 200.000 koronát esalt ki tőle. A szállítás nem történt meg és Böresökne a pénzt sem tudta visszaadni, mert időközben elkötötte. A rendőrségen Böresökne belemerte a sikkasztást, mire letartóztatták.

December 28 Corvin-Színház mősora: ASEJK Izzalmas kelati történet 8 felvonásban Főszerepben R. Valentino és A. Ayres Fatty a vigéc Viglátek 5 felvonásban. Főszerepben Fatty és Lila Lee Radius - film!

A legdrágább és legotróbb karácsonyi ajándék 28 ezer koronáért egy pár női sárcipő (Rauhofer gyártmány) Férfi sárcipő, Reithofer... K 35.000 Nyerles francia facon K 30.000 Gyermekek sárcipők 24-29. számig K 24.000 Tenniszcipők fehér, rámanvarított, egészílnom minőség női K 35.000. Férfi K 45.000 Baby és gyermekek sárcipők barna és fekete színben, nagy választékban előnyös árban, a 25 év óta elismert szold. SCHÄFER-cégnél Budapest, I. Döbrentei-tér 4-6. Telefon 5-71. Meg nem telót visszaveszem. - Kereskedőnek külön engedmény. Női hőcipők 1-a minőség - K 118.000

Meglepő árakat fizetek viselt férjruhákért Wortbeimer, Or. Zichy Jenő u. 23. Telefon 105-23.

Mozgóképfotthon nagy új mősora! Elillah tánc Nordisk-film 7 fölvonásban A szerelem éltet - a szerelem öl! 7 fölvonásban Amerikai Paramount mestermű! A szerelem nem eladó! Előadások: 4, 6, 8, 10

SEMLER J. Magy. kir. udvari szállító Az ország legnagyobb lerakata eredeti angol férfi és női szövethülönlegességekben Főüzlet: Bécsi-utca 7 Bék Perenc-utca sarok ALAPITTOTT 1850 Flóküzet: Koronaherceg u. 9

Semler neve nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon közzimert, amennyiben J. Semler, London, 14 Golden Square a cég márkáit a világ minden részébe exportálja Nagy karácsonyi occasiója alkalmat nyujt az ertesztály azon részének is, mely jelenleg szerényebb anyagi viszonyok között él, azonban a békebeli minőségekhez ragaszkodik, hogy szükségleteit legutjánosabb árakban fedezze. Ajándékoknak alkalmas maradékok és plaidindók

A HÉT KÖZGAZDASÁGA

Popovics nyilatkozata a Jegybankról

Lesz-e új pénz, ha megalakul az új Jegybank?

Párizsban most fejeződött be a pénzügyi tárgyalások első etapja, és új év után folytatni fogják a megbeszéléseket. Először mindenestreb megvárják a január 9-én kezdődő belgrádi konferencia eredményét és csak aztután térnek vissza a magyar delegátusok is Párizsba, ahol a kölcsön effektuálása ügyében fogják a végleges megbeszéléseket folytatni.

Popovics Sándor, aki a pénzügyi albizottsággal Párizsban folytatta a tárgyalásokat a magyar jegybank feiallása ügyében, igen kedvezően és bizakodóan ítélt meg a helyzetet. A tárgyalások meglehetősen előrehaladt stádiumban vannak és minden jel arra vall, hogy az új esztendő első negyedében létrehozják az új jegybankot. Megkérdéztük Popovics Sándort, hogyan képzeli el az új jegybank megalakulását? Popovics a következőket mondotta a *Hétfői Napló* munkatársának:

— Az egyelőre teljesen *melles kérdés*, vajjon agráriusok vagy nem agráriusok fogják-e jegyezni az új jegybank részvényeit. Az le-

hetséges, hogy *nagy versengés indul meg értük*, de itt az a főérdek, hogy az *egész ország egyforma mértékben vegyen részt* a jegyzésben.

— Ami azt a kérdést illeti, *hogy mi lesz az új pénzzel*, vajjon Ausztria mintájára *mi is átlérünk-e egy új pénzrendszerre*, erre most válaszolni all lehet, mert ez sokkal későbbi kérdés. Ausztria tulajdonképpen *nem is tér át új valutára*, csak az *elnevezést* változtatja meg. Vajjon nálunk is elhagyják-e a *korona elnevezést* és esetleg más nevet adunk pénzünknek, az még bizonytalan. Az új Jegybank természetesen all fogja venni a most forgalomban lévő pénzeket, mert hiszen ez történt a Jegyintézőnél is, amikor átvette az Osztrák-Magyar Bank szerepét. Így tehát az az érdekes probléma, *milyen magyar pénzünk lesz*, *fogják-e* Fülsiké is továbbra készíteni vagy sem, még nagyon messze van a megalavulástól. A pénzforgalmi eszközökben már *technikai okokból sem történik egyelőre változás*.

A Kereskedelmi Bank január második hetében végrehajtja a tervezett tőkeemlést, 800 millióról 1 millióra emeli alaptőkéjét és ennek megfelelően négy régi részvényre egy újat adnak.

A Leszámlító Bank, mint értesülünk, januárban újból alapították emel. A tranzakció módjára nézve még nincsenek meg a tervek, de valószínűleg a *részvényesek 2:1 arányban* a *Altalános Takaréki*, mint ismeretes már hosszabb idővel ezelőtt elhatározta, hogy *tökét emel*. Halász Manó, az Altalános Takaréki vezérigazgató-helyettese, *külföldi tárgyalásai alkalmával megállapodást* létesített már a tervezett tőkeemelés ügyében, úgyhogy *31-re* a tőkeemelés keresztül vitele céljából rendkívüli közgyűlést hívtak össze.

Madarassy Beck Gyula, a Jelzálog Hitelbank elnöke, hétfőn érkezik vissza Párizsból, ahol bankja ügyében a francia hitelezőkkel tárgyalt. A tárgyalások eredményéről pozitív részletek még nem kerültek forgalomba, de a Jelzálog-részvények pénteki váratlan kiugrása szebben beszélnek, minden kommunikálnél.

A Hétfőn vezetik be a Magyar-Amerikai Bank részvényeit. A Magyar-Amerikai Bank részvényeinek jegyzését a tőzsdetanács legutóbbi ülésén megengedte és mint velünk közlik, a részvényeket az intézet igazgatósága hétfőn vezeti be a tőzsdére. A Magyar-Amerikai Bank eselőtt két évvel vette fel a jelenlegi címét a 40 éve fennálló Póvárosi Kereskedelmi Hitelbank átvételekor. Az igazgatóságban több elkötelezett külföldi tőkepénz foglal helyet. A bank tagja a Pénzügyi Központnak és a Devizaközpontnak is. A részvények bevezetését Arfolyama körülbelül 10.000 korona lesz. Az eddigi eredmények alapján az elmúlt év nyereségéről előreláthatólag legalább 500 korona osztalékot fog fizetni az intézet. A bank bernitéri központi palotája január elején nyílik meg. A fővárosban öt fiókja van az intézetnek: Szabadság-tér 17 (tőzsde), Teréz-körút 47 (nyugati pályaudvar), Rombach-utca 16, Semmelweis-utca 2 és Ulloi-ut 107 alatt. Arfolyait intézetei közül is több szép eredménnyel dolgozik.

Az Első Budapesti Gőzalmi Rt. *Wéics-Fülöp* elnöklésével megtartott rendkívüli közgyűlésen alaptőkéjét 840 millió koronáról 4,2 milliárd koronára emelte fel oly módon, hogy az ujonnan kibocsátandó s. m. r. az 1923. évre osztalékjogosult 420.000 darab 5000 korona részvény alapján *egy új vehető* át arabaneképt 20.000 koronánál. Kamatok fejében 1000 korona, illeték és költség fejében 1000 korona, a kibocsátási árral együtt összesen tehát 22.000 korona fizetendő. Az elővételi jog gyakorlásával egyidejűleg a régi részvények tőrvétele 2000 koronáról 5000 koronára belyegzették fel. Az elővételi jog a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank értékpénztáránál gyakorolható december dátján 4-6-ig. Azon részvényesek helyett, kik az idő rövidsége miatt a belyegzést fenti határidőn belül nem tudják teljesíteni, 31-én a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank előlegképpen teljesíti a befizetést s. ez esetben, ha az illető részvényes ezen helyettük fizetett összegüket évi 18% kamattal együtt legkésőbb 1924. évi január 8-ig a banknak visszafizetik, az öket megillető új részvényeket az eredeti feltételek mellett ott átvethetik.

A Brassói csehslovén Rt. december 21-iki rendes közgyűlése Ullmann Adolf báró elnöklés alatt elfogadván az igazgatóság javaslatait, elhatározta, hogy a részvények 26. számu szelvénye t. hó 22-től kezdve 500 koronával váltassék be a Magyar. Alt. Hitelbanknál és a vállalat alaptőkéje 15 millió koronáról 300 millió koronára emeltessek oly módon, hogy a régi 75.000 darab részvény névértéke 200 koronáról 2000 koronára emeltessek fel és 75.000 darab 20000 koronára névértékű új részvény bocsátatik ki, melyek 1:1 arányban a régi részvényeseknek ajánlatnak fel. Az elővételi jog 3500 korona lefizetése ellenében 1924 január 7. és 17. között gyakorolható a Magyar. Alt. Hitelbanknál; ugyanott eselőteltnek be költségmentesen a 200 korona névértékű részvények 2000 korona névértékűekre.

A Magyar-Olasz Bank közgyűlése. A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság dubicsai *Barta Arnold* m. kir. udvari tanácsos elnöklés alatt tartott rendkívüli közgyűlésen elhatározta alaptőkéjének 1.750.000 darab új részvény kibocsátása által 700.000.000 koronáról 1.050.000.000 koronára való felemelést. A régi régi részvényeseknek elővételi joguk van az összes új részvényekre. Ennek folytán minden *két régi részvény* alapján *egy új részvény* vehető át, tőredrészvények azonban nem adnak ki. Az elővételi ár új részvényenként 30.000 korona, mely összegben a költség és illeték is bennefoglalatik. Az elővételi jog t. hó 21-től kezdve 1. hó 29-ig gyakorolható délután 4-6 óra között az intézet központi értékpapírpenztáránál. A közgyűlés a *Banca Commerciale Italiana* igazgatóját, *Communatore Dott. Enrico Righi* urat a felügyelőbizottság tagjává választotta.

Az Első Magyar Papírpar Rt.-nek 1921. évről 6.172.463 korona 51 fillér vesztése van. Az elmúlt évben 496.456 korona vesztéseget szenvedett a vállalat.

A Póvárosi Bank és Váltóüzlet Rt. *Szécsi Lajos* udv. tanácsos elnöklésével tartott rendkívüli közgyűlése az intézet alaptőkéjének 480.000.000 koronára való felemelést határozta el. Minden egy darab 1000 K n. é. összevont részvény alapján 9 db új 1000 K n. é. részvény vehető át 4000 K áron az intézet pénztáránál.

Hajduska, Dénes és Vár. os bank- és tőzsdébizományosok Hunyadi-tér 1. sz. Telefon: 81-40

Értékpapírok vétele és eladása! Kosztpénzüzetek előnyös lebonyolítása

ORION-FILM!

A frenetikus sikerű **Árvák a viharban** című **Criffith-filmnek** előadásai a **Royal-Apollóban** a karácsonyi ünnepek alatt 4, fél 7 és 9 órai kezdettel Minden előadásban fellép a nagy sikert aratót **Rokoko-balett** Jegyekről ajánlatos elővetelben gondoskodni

SZAKORVOSI SZÜGÉTSALVARSAN-ÜLTÁS.

rendelő vár- és nembeteg részére. Rákóczi-ut 23. I. em. I. Rókusal szemben.

A tudomány szerint nem igaz, hogy **4x1=3** pedig néha mégis úgy van mert 1 középnyagságú palack valódi **DIANA SŐSBORSZESZ** 4 kis palack tartalmának felel meg és az ára mégis alig haladja meg 3 kis palack sősborszeszt. 1 kis palack ára..... 1.30 ◊ korona 1 közép palack ára..... 3.70 ◊ korona jelenlegi szorzószám: 3700

MAGYAR-CSEH IPARBANK

BUDAPEST V. NÁDOR UCCA 6 **Alanfőke: 700 millió Tartafekalap: 19 milliárd**

A vasárnapi magánforgalom

alapirányzata tartott. Kötések allg jöttek létre és így az arfolyamok, melyeket itt regisztrálunk, csupán taxaielások: Angol-Magyar 85, Lloyd Bank 185, Magyar Hitel 565, Keresk. Bank 1185, Köszén 2428, Salgó 610, Athenaeum 218, Rima 106, Corvin 8, Georgia 536, Ocean 41, Östermelő 225, Hittelfa 415, Első Magyar Biztosító 5600, Első Budapesti Gőz. 185.

Férfi fehérneműk, pyjamák, selyem- és vászonzsebkendők, házi kabátok, nyakkendők Nyakkendőháza (Klotiá-palota) **10 éves jubileumunkra:** 1 francia sejt: o. oxford lng, 2 sallár, 1 tiszta selyem nyakkendő 1 pár kézelőgomb **összesen: 75.000 K**

Kőépítőszekrény REISZ-ÁRUHÁZBAN a gyermek legkedvesebb játéka kapható a **Király-utca 47., Csányi-utca sark**

10 cm. nagyságu	K 2350.-
12 "	" K 2500.-
15 "	" K 2700.-
18 "	" K 3300.-
20 "	" K 4500.-
25 "	" K 6000.-
28 "	" K 7500.-
30 "	" K 10000.-

Karácsonyi hét a Király-színházban.
A Király Színház karácsonya Emöl Tamás-Szirmai Albert rendkívüli sikert aratott, postikus daljátékának, a „Mészkalács”-nak jegyében fog lefolyni. Mindkét karácsonyi ünnepen este Petrus Sári, Honthy Hanna, T. Balmi Margit, Márkai, Gézón Gyula, Latabár, Simon Marcsa, Szegheő, Ifjús, Kelemen játékos a bálás főszerepeket. Hétfőn, a szent estén a színház nem tart előadást. A hét többi napján természetesen minden este a nagykerü daljátékok ismétlik. Vasárnap délután „János vitéz”-t adják, kedden, az ünnep első napján délután Fehér-Nádor „Első Fanny”, szerdán délután Kálmán Imre, „A bap-tér” című operett-játékot adják három órákor mérsékelt helyiségekben.

VASÁRNAPI SPORT

Az MTK eldöntetlenül mérkőzött Svájcban

MTK—Young Fellows 1:1 (1:0)

A magyar bajnokságot első külföldi mérkőzés eldöntetlenül végződött. A nagy hideg és a magas hó miatt csak háromzer ember jelent meg a pályán, akiket valószínűleg elkápráztatott az MTK kitűnő játéka. A Testgyakorlók még nem tudták teljes tudásukat kifejteni, az első gólt az MTK érte el, a kiegyen-

lítés a volt magyar játékos, Winkler I. érdeme.

Külföldi eredmények: Spárta—Rudolfsp. 3:2.
Bewegungsspielen—Ostmark 2:2.
Wacker—Sportfreunde 3:2.
Slovák—Neubau 2:2.

Juhász György a professzionistává nyilvánított atléta és Engelthaller Kálmán nyilatkozik a MASz fegyelmi bizottsága ítéletéről

Igazságtalannak tartják az ítéletet és megtelebkezik

Szombaton este a MASz fegyelmi bizottsága két atléta versenyzési jogát felfüggesztette, egyet pedig professzionistának minősített. A sportkörökben tud szigorúan tartott ítéletek élénk vitákat adtak okot, a sportolók a felelős állásban levő sportvezetők minősíthetetlen eljárása ellen foglalkozni állást s a megtevésztől fiatal embereket ezek áldozatainak tekintik. A *Hétfői Napló* munkatársa előtt a büntetéssel sújtott atléták így nyilatkoztak a bizottság ítéletéről.

Juhász György

—Tegnap este a Magyar Atlétikai Szövetség professzionistának nyilvánított. Erre a *súlyos ítéletre nem számítottam*. Egy embert megfosztani és elzárni annak a lehetőségétől, hogy az egyetemes magyar sport érdekében eredményesen dolgozzék, már nem is drákói ítélet. A párizsi olimpiád előtt ilyen határozatot hozni lehetetlen. Az ítélet súlyosan éri, amikor tudomásomra hozták, sirni tudtam volna. Lelkiismeretem szerint büntetéssel nem érdemlek meg.

Bűnösnek nem érzem magamat, mert Tarján Ödön vádja nem felel meg a valóságnak. A bizonyítás során semmiféle tárgyi bizonyíték nem merült fel ellenem. A fegyelmi bizottság Tarjánék vádját minden belgazolás nélkül tette magáévá.

ami annál is súlyosabb rám nézve, mert védekezésomban csakis a fegyelmi bizottság jóindulatára támaszkodtam, jóhiszeműségeim pedig annyira biztat, hogy ártatlanságom tudatában védelemtől nem is gondolkodtam.

Anyaki helyzetem mindenkor a legjobb volt, nincs és nem is volt soha szükségem a mások támogatására.

A „MAC”-ba való lépésemig a KAOE részéről mindenkor a legesenyébb esélytáncnak voltam kitűve s hogy ellenálltam, az csak bizonyíték tiszta amatőr-sportszeretetem mellett. A nyilvánosságban bűnösök ma felemelt fejű járnak és olyan színben tűnnek fel a határozat után, mint az amatőr-sport arkanyalai.

A tanuállások alapja konkrétumot nem tartalmaz, hiszen senki sem látta, csak hallotta a vádat, amit mindenkin Tarján Ödön megfogott. Ezek után az az impresszió, hogy a KAOE a MAC-ba való át lépésem miatt indította meg az egész lovbat.

Nagyon fájna, ha sportkarrieremet ilyen módon kellene befejeznom.

Ismétlem, ártatlannak érzem magamat s ezért *feltebbeni fogok a fegyelmi tanácsoshoz és hiszem, hogy a felsőbb fórum rehabilitálni fog.*

Engelthaller Kálmán

így nyilatkozott a fegyelmi bizottság határozatáról:
—Nagyon súlyosnak találom a fegyelmi bizottság ítéletét.

Ebben az évben már nem is versenyezhetek, az ítélet helybenhagyásával kedvemem veszik a további sportolástól.

Hyen határozata nem nyugozom bele, igazságon tudatában pedig én is fellébbeni fogok. Az adhatóságellen eljön nem vétettem s így a szigorú ítéletet

semmiféle indoklással sem látom beigazoltnak. Ugy látszik, a MAC-ba történt át lépésem szolgáltatót itt is okot arra, hogy a KAOE ellenem támadjon.

Úszás

A Rudasfürdőben megtartott házi versenyen az NSC uszói három rekorddal gazdagították eddigi győzelmeiket. Bartha és Gáborffy kitűnő formában vannak, a hölgyek közül azonban rekordot senkinek ért el, az egyetlen aki esélyrel pályázhatott volna, Kraszner Kötő, a rendezőség nem engedte indulni. Sipos Margit személyében új hátszó tehetség tűnt fel a mai versenyen. Könnyen győzte le bajnok-ellenfeleit. A fontosabb eredmények a következők:

- 100 m. gyorsuszó-bajnokság: 1. Gáborffy 1 p. 33 mp. 2. Lajtha, 3. Fekete.
- 100 m. hölgy-gyorsuszó-bajnokság: 1. Dénes Irén 1 p. 41 négytűd. 2. Kucs Olga, 3. Kraszner V.
- 100 m. hátszó-bajnokság: 1. Bartha Károly 1 p. 14 kétűd mp. 2. Mártonffy, 3. Perlaki.
- 100 m. hölgy-melluszó-bajnokság: 1. Steiner Luli 1 p. 47 négytűd mp., sokatigérő tehetség, első győzelm. 2. Wagner Józsa.
- 100 m. gyorsuszó-bajnokság: 1. Gáborffy Antal 5 p. 36 mp.
- 100 m. oltaluszó-bajnokság: 1. Schlenker 1 p. 16 négytűd mp. 2. Pogány.
- 100 m. hátszó-hölgybajnokság: 1. Komáromy Mártha 1 p. 47 mp. 2. Wagner Józsa. Versenyen kívül első Sipos Margit 1 p. 41 mp.

Birkózás

Karácsonyi Birkózóverseny

A karácsonyi ünnepek a régi képviselőházban Európa mesterbirkózi az arany-övet forgak megküzdeni. Első nap: Lindmayer—Svaton, Svák—Czaja Gusztáv és Prochaska—Czaja József mérkőzések, másnap a győztesek kerülnek szembe egymással.

Atlétika

A BTE fedett pálya versenyén a következő négy szám szerepelt:

- Helyből lövőugrás.
- 1. Balogh MAFC 289 cm.
- 2. Nagy MAC.
- Magasugrás.
- 1. Magyar MTK 165 cm.
- 2. Bence MAC.
- Helyből hármassugrás.
- 1. Balog Lajos LASE 880 cm.
- 2. Nagy.
- Helyből magasugrás.
- 1. Balogh LASE 138 cm.
- 2. Pap LASE.

Frei Mani A TABARINBAN!

Lakására Jöveők venni használt térít-ruhát, fahérműt cipőt, stb. **Friadner Rák** Sztár-utca 22. III. 16. Telefon József 62-45

Korvay János „Globus” nyomozóváltalata. Erzsébet körút 15. Megközelít, Informál, nyomoz, helyben vidéken. Telefon: József 12—65.

ERMA

kézimunkák és fonalak
Budapest, VIII, József-körút 17
Telefón: József 57

Gyapjufonalak

550 R-161

Szőnyeggyapjuk

Csomózók

Felvetők

Lenőrök

engros tételekben is

Karácsonyi és újévi ajándéknak

megfelelő

Matyóhímzések

Gobelinek

Montirozott tárgyak

mindig a legolcsóbb árban kaphatók

Modern automobilonok és karosszériák

gyártása

elkísmeretes, szakszerű javítása

az autotechnika minden ágába vágó munkák pontos és gyors teljesítése

Dr. Frohner-Pásztélyi automobilművek

Budapest VI, Fáy uca 9
Telefonszám: 39-10

Meinl

csokoládé praline és likőrök készítői

Karácsonyi ajándékosztás

Karácsony

Levél

Magyar Karácsony 1923

Bismen István gróf miniszterelnök hazatérti külföldi utjáról, hogy a szent estén még ráakaszthassa a nemzet nagy karácsonyfájára azt, amit az antant-Józsuknak ennek a megtepett, szétszakított országnak adtak.

A szeretet szent estéjén a karácsonyfá alatt állva nem tud az öröm tüze kigyúlni szemünkben, nem tudunk mindentfelelőn az ártatlanság örömevel örülni annak, amink van, mert semmink sincs. Árval, koldusai vagyunk ennek a szent estének, akik csak sóvárogva bekandikálunk az antant-vadragok fényárban úszó ablakain keresztül, akik epkedve vágyódnak a dúsan megrakott karácsonyfá után, de abban részünk nem lehet, mert szegények vagyunk, megcsönkítették és benék.

De vajon hozta-e Bethlen István gróf a szent estére számunkra a gyögyulást, hozta-e a fényt, mely bár elkaróztatna szemünket, hogy ne eszméljünk éhezésünk, dögérzésünk, szegénységünk és megcsönkítettségünk fájdalmaira?

Talán hozta — talán nem. Nem tudjuk meg e pillanatban, hogy mivel becsajították utárra. Azt mondják a hírek, hogy a miniszterelnök utának nagy eredménye, hogy felteletta az érdeklődést megnyerte a bizalmat az ország számára. Teljes elismeréssel vagyunk Bethlen István gróf miniszterelnök fáradozása, munkája iránt. Amit külföldön politikailag elért, komoly, nagy eredmény, a nemzet karácsonyijának disze akkor is, ha nem csenög aranyvakka! hanem csupán jóindulatokkal van töltve.

Karácsony szent estéjén, amikor a magyar miniszterelnök újra hazatért külföldről, arra kérjük, fordítsa őfelső tekintetét befelé az országra. Láss, hogy az idegen csenög aranylure még nem derítette arunkat a boldogság mosolyára, lássa, hogy a lelkünk is éhezik, vágyódik — a megértés, a szeretet után. Láss, hogy szízek és ezek vágyódnak otthonuk melege után, feleségek és gyermekek a szegényes karácsonyfá alatt frükket, atyjukat sirják hazá; lássa, hogy idegen mentalitással kitöltött ifjak — a szűb jövő reményével — hazavágyóvva tanulnak idegenben, hogy egykor munkással lehessenek ennek az országnak, a nemzetek ők polgárai; lássa, hogy ez az ország, amely valóban megbűnhődte jövőjét is, nyugalomra, békésre, szeretetre vágyik.

Ezen a szent estén, a szeretet estéjén, amelyen felhangzik templomainkban az ének: Dicsőség Istennek — békesség az embernek, legyen szabad hiununk, hogy az a békesség mindnyamk számára elkövetkezik, azok számára is, akik legjobban sóvárogják.

A miniszterelnöknek nagy sikere volt külföldön, a világsajtó és a világpolitika egyhangúan megállapították róla, hogy nagy államférfi. Ezt az elismerést az ország részéről is oda szeretnők akasztani a miniszterelnök karácsonyijára, hogy tisztá, szentien legyen ez ünnep, szívvel fakadó az ének: Dicsőség a magasságban Istennek — békesség a földön a jókarratú embernek.

Sok éve már, hogy fekete karácsony van ennek a népnek. Várásznia 1923. év karácsonyát fehérre, tisztává, ünneppé a megértő, a munkás szeretet.

*Szemem azért van,
Most tudom érzem:
Hogy téged nézzen
Égi valóra
Nézze szemednek tűzragyogását
És szép arcodnak elpirulását
Szerelmes szóra.*

*Szívem azért van,
Most tudom, érzem:
Hogy érted vézzen
Lépvéd mentén
Fé ne feljősen sohase tég
Es megszakodjon sirva tég
Egy ősi estén.*

FODOR TIBOR.

Görbe napok szomoru vége

Ira Choinoky László

Fridolin még sohasem ébredt olyan vegyes érzések között, mint ezen a hajnalon. Voltaképpen nem is aludt, mert a vézna kis lábai egyre táncoltak, hanem amikor felnyitotta mind a háromszázegetyven szemét, rendkívül kínos helyzetben találta magát.

El-elhanyagolt, szívsajgató végdés után lábaira állt ismét, miután előbb percekig feküdt a hátán a borsospohárban.

Ezek a percek kínosak voltak a számára. Félt, hogy a szoba meyezetén mázskáló rokonai felismerik a helyzetét, még inkább pedig azért, mert a meglátásai, a gondolatai ott, a csopaki bor opalos tükren esodálatosan kinyitlák, szétáruktak, mint a lótsuv virága.

Egymáshoz dörzsölte csopzott szárnyait, kimászott a pohár szélére és körültekintett.

Az asztalon üres borosüvegek hideg sora állt; Ofélia, a művésznő, akivel Fridolin még az éjszaka ismeretséget kötött, bejárva krókusz-sárga hajának csúját, most a nyugágyon feküdt és aludt. Es fektében oly szomoru és reménytelen volt, mintha öregedő szivébe beleérett volna annak a lángpallosnak a hegye, amellyel az arkangyal az első emberpárt kiüzte a paradicsomból. Az elmult éjszaka többi táncos bonloda azóta ki tudja, hol járt már, csak ő maradt ott egyedül, a kettészakadt vidámság pedig mindkét végén sajog és összeszuszogódik, mint az elpattant hegedűhúr.

Fridolin azonban, ott a pohár szélén állva, egészen más véleményen volt Oféliát illetőleg.

Visszaemlékezett rá, hogy már az éjszaka folyamán is bosszantotta ha valaki merészebb tréfát engedett meg magának Oféliával szemben, viszont, hogy a szöke istennő is jóval engedékenyebben legyintett ő feléje, mint tolakodó rokonai és karszjai felé, sőt nagyon valószínű, hogy Ofélia csak nyimelte az elűzési szándékot. Ez rendkívül könnyven feltehető, mert Fridolin lágy dalokat zengett a fülébe, ezek között is többször ismételve azt az alvatag áriát, amelyet a szomszédos nyaraló berna leánykaja szokott zongorázni, ha a szerelem nyagratja a szívet.

A visszaemlékezések feldúlták Fridolin nyugalmát.

Szükséget érezte annak, hogy kiszálljon természetlen mozdultatlanságából, nyugtalanul fészkelődni kezdett a pohár szélén, de mivel a szárnyal még csapzottak voltak a csopakitől, lepotyint az asztalra. Sohasem gondolta volna, hogy magasztos ellágyulási után, amelek-

*Kezem azért van,
Most tudom végre,
Hogy a tédre
Szorítam halkán,
Harcoljon érted földi tusákon,
S mind ami kincs van itt a világon,
Elibéd rakjam.*

ben Oféliával együtt az egész nagy világot is oly igen szerette, ilyen zordon sors várjon rá, Kedvelten és komor lett, pár pillanatra mind a háromszázegetyven szemének működését beszűkítette, hogy egyedül lehessen önmagával és átfomálhassa a keserűségét, de így is fel kellett ismernie, hogy valami nincs rendben, mert ezeket a diadalmas öbömöket és menyei szomorúságokat eddig még nem ismerte. Megint felnyitotta a szemét; árva tevélygésben valami ismeretlen fényesség után vágyódott, ami felderítse a sajtó titkokat, de mivel a fűgöny részen beszűkítő napfény hetvenkedve fölényeskedett, legjobban szerette volna újra azt a békés, néma szivárványi látni, amelyik az elmult hét egyik napján, alkonyat felé, átvilete az eget.

Minden teketória nélkül mondva: Fridolin be volt rugva.

Es Fridolin, életében először, sirni kezdett, mert a szesz nemesebb része a szemén keresztül szokott visszatérni. Akkor nagyon irigylete a többi legyet, akik józanul, időn szállodtak ide-oda, de hirtelen eszébe jutott, hogy azok viszont nem ismerik Oféliát és hogy azoknak mince nek olyan fenséges gondolatai mint neki és akkor hirtelen visszaszívta az irigységét. Es mivel valami ellenállhatatlan vágyat érzett a bölcselkedésre, megállapította, hogy talán az egész világon sinesen két olyan légy, akik minden fentartás nélkül cserélnek egymással.

Kiterjesztette a szárnyait és felszállt a magasba és akkor megpillantotta Oféliának áttört harisnyába bújtatott lábát, amint ott pilhent a pamlogon. Akkor tulajdon egyik lábát a sok közül rúptében a szivére tette, hogy a heves dobbanások kárt ne tehessenek poszka kis mellében, aztán ide-oda rebbenve, szárnyaitval izgalmas dulokat muzsikálva, le akart szállni a művésznő kékselyem

pipőjére. Amde akkor felnyitott az ajtó, a családnyan besietett, kíméletlenül felrántotta a fűgönyt, az ablakot feltartta és piszkosbarna új át ébresztőleg belefőtte a művésznő kövérkes oldalába. Ofélia felnyitotta a szemét és az most könnyes és véres volt a tivornyától és a kevés alvástól. — Fridolin számára elviselhetetlen volt a helyzet, — hirtelen felrebbent és kiszállt a nyitott ablakon.

Tündéri reggel volt, a rokonai dözölve hemzsegték a harmatos kertben a méhek mélyen belefűtők magukat a gladiolusz vépiros csenögjébe, a darazsak sajtó himnusokat zengtek. Fridolin hálsietett, mert le akart térdelni feleségének mind a hat lába előtt, — gyönyörűség lett volna a számára, ha nemes töredelme mögé eldugdoshatta és jövendő álmába átlaphatta volna hajnal emlékeit.

Ezek után úgy látszik, mintha Fridolin esnlai akart volna, de erről szó sem lehet, mert Fridolin ártatlan volt, akár a lilium, mert nem tudta, mit eszelecszik. Csak ment, illetőleg szállt az őszönye után, pedig azt hitte: ő maga akarja az eljövendőt, még tetszelgett is maga előtt az akaratával és sejtélme sem volt arról, hogy könnyű akarni olyankor, amikor ez az akarat valakitől mástól indul ki. Bármint van is: Fridolin részesebb volt, mint amikor felébredt, mert a csopaki bor szomorúsárga szublimálódott csöpp kis fejjében és a bánat minden itálnál erősebb.

A felszer padmalyának az a szöglete azonban, ahol Fridolin a családjalval tanyázott, már üres és elhagyott volt. Ezen a hajnalon a békés kis Pete is ifjúvá serdült, a tehetetlen kis Zizzentü meg éppen nagy és veszedelmes növé pöndördődt azóta és ők is elszálltak. Es Fridolin tökélelen, szögletes kis fején akkor az a sejtelen cikázott keresztül, hogy ezt a pillanatot valahol és valamikor okvetlenül el kell még számolni. A mult és az eljövendő még társasabb helyen sem fér meg együtt, mint Fridolin csöszéri kis mellében.

Amikor az arácsi templomban delet harangoztak, Fridolin a szomszédos nyaraló terraszának korlátján mázskált fel-alá. Hazu is szállt volna már, — lesz majd, ami lesz, — de akkor langyos esz permetezett alá a sötétek egboltról és a szive is meg egyre kopogott a halántékán.

Odabent megszólalt a zongora, a barna lányka most is azt az áriát játszotta, amelyet Fridolin az éjjel Ofélia fülébe sóhajtott. A hangok a nyitott ablakon keresztül odabebentek hozzá és akkor megérzete, hogy ez így nem lehet tovább, hogy valami rozznak, valami nagyszerűnek kell történni.

Felrebbent, hogy beszálljon a zongorára, de megszedődés és belepottyant az ugróküszövegbe, amit a családny nyitvafelejtett, mert a korvivaláson járt az esze.

Fridolin úgy esett az estbe, hogy a lábai tanusáruul hivaták az eget. Oféliára gondolt: csak buta véletlen, hogy ott kell vernie az estben, mert akkor már nagy és hatalmas volt, mint Bouillon Gotfrided viétézi, — aztán a feleségére meg a kis Petére fordultak a gondolatai, végül valami nagyszerű, valami fenséges biesszión törté a fejét, ami magában foglalná az élet minden titkát és bonyodalmaikat, de csak anyvi télt föle, hogy nem a légynek való sem a bor, sem a filozófia. Aztán kilehelte nemes lelkét és vége volt. Amint hogy a történetének is vége van.

Orsiai árakat fizetek

Amantele írt-és írástíróházi, gépművelés, szomszédok, szegények, Bismen István, VII. ker., Népszínház uca 21. szám hátszó hához 1014. — Telefón József 32-48

PHÖNIX FOGORVO I LABORATORIUM elsődrendű békeanyagból készült fogtechnikai munkát versenyen kívüli árakon. Munkákat percnyi pontossággal hazaszállítjuk. Áránlatot kívánságra. Telefón: József 108-12. Budapest, VII. ker., Klauzál-tér 10. szám

Ex-lexek a magyar politikában

Bánffy Dezső Kormányát az első ex-lex dicsősége — Tiszának seadták meg az indeminatást — Féléves válság a magyar politikában — A darabont uralom és a koalíció — Bethlen István gróf rekordja az ex-lex terén

December 22-én este 8 órakor a magyar nemzetgyűlés nagy többséggel egyetlen szavazat ellenében kimondotta, hogy útszeit 1924 január hó 3-ig elnapolja. A honatyák a „jól végzett munka” értevel meoeloyogva kívántak egymásnak kellemes ünnepeket és boldog új évet. Az ülésteremben, a pirosszónyeges folyosókon elotlották a lámpákat, a kapu keseros nyitkorgással becsukódott és esendült a dunaparti palotára, ahol még árákkal, napokkal előbb ádáz harcokat vívtak az indeminatásért.

As ucán még kisebb csoportokban beszélgettek a képviselők, amiközben a villamosra vártak, de itt már elyonultak homokokról a sötét gond barátái, az ucán már csak a szívet, a kócsosny, vagy talán a kriszindinli érdekelt az ország törvényhozóit.

Gömbös Gyula Barabás Samuval parolázott vígan, de ők is már az ucán voltak, nem politizáltak.

— Olyan boldog új esztendő kívánok nekéd Gyula — mondotta Barabás szentteri hangon — amilyet megérdemeltél: meoeloyogtál is hozzá. Gömbös is elnevette magát, bizonyára egyre gondoltak mindketten.

Meggyérült rövidesen az Országház tár is e talán csak a marára maradt palota, vagy a hőmpolygú Duna hajrái diszkráltak arról, hogy 1923 december 22-én — pénteken este 8 órakor Csontka Magyarország törvényen kívüli állapotba került.

Kopott, viharvert, régi fölinsokban keresik a mulat. Ex-lex. A mulak kődön át olyan különösen, olyan megkapóan világít a jelenbe ez a két szó. Bánffy Dezső kormánya debütált az ex-lex-vel. Rógen volt Szilágyi Dezső, Szék Kálmánok, Jástó Gyulák, Kossuth Ferencok, Ugron Gáborok, Eötvös Lajosok fénykorában, amikor Apponyi Albert, Andrássy Gyula, Rakovszky István Ifjú hövel szálltak szembe az önkényrel, a bécsi felsőbb kommandóval.

1899-ot írlok, december havát. Keményen folyt a küzdelem a politika küzdőterén, a Sándor ucai országház ülésterében erőteljesen dörgött Ugron Gábor, Jástó Gyula, Holló Lajos. A függetlenség párt vezetője az obstrukcióit Bánffy Dezső ellen. A kormány kapkodott. Erőszakoskodott, vagy pakálni próbálkozott, mi sem használt. Az ellenzék bírt lélekzetlél és kitarított. Az év vége rohamos léptekkel közeledett. Újabb erőfeszítések a kormány részéről. Az ellenzék harca keve nem lohadt. Látszott, hogy a veszály elkerülhetetlen.

A szabadelvű párt klubjában estéről-estére fokozódott az izgalom. Az obliqált kártyapartik elmaradtak. Az ók mamelucok romogve lestek az elkövetkezőndöket. Csak Bánffy volt nyugodt. Ha egy-egy mandátumát féltő mameluk megkérdezte, csak ennyit mondott: — valahogyan csak lesz, mert kell valahogyan lenni.

Egyik este a szabadelvű pártban az a gondolat vetődött fel, hogy az indeminatási vita folyamán deklarációt olvassanak fel, amely egyhangulag bizalmat szavaz a kormánynak. Az ötlet kiffinó volt, tesszeit is mindenkinék. Meg is egyeztek a bizalmi deklarációt szövegében. A nyugalom visszatért, a kártyapartik tovább folytak.

A bizalmi deklarációt előterjesztése előtti napon a Neue Freie Presse döntőn kiadása úszköt dobott a meggyegyzébe. Azt az értesülést publikálta, hogy a horvát képviselők nem helyeslik a deklarációt és ellene szavaznak. A bomba felrobbant. A Magyarország, mely egyetlen döntőnapú lap volt ebben az időben, megkérdezte a Presse híre fölül Josipovich horvát minisztert. Josipovich csak ennyit mondott:

- A hír igaz.
- A kőg döntőnapú órákban együtt találtá a Magyarország szenzációs híre a mamelucoknál. Óriási volt az izgalom. Rohanva keresték Bánffy, aki szokott tarokkmentala mellett állt. A hír őt is meglepte, sőt fel is izgatta. Maga kereste fel a másik szobában tarokkolt Josipovichot. Megmutatta neki a Magyarország az napi számát.
- Igaz-e ez? — kérdezte Bánffy a lap hírére mutatóva.
- Igaz! — válaszolta Josipovich.
- Akkor add be a lemondásodat.
- Josipovich asonnal felköt a jétkész-

tala mellől, az írószalhoz ment s két sorban megírta lemondását s azonnal át is nyújtotta Bánffynak.

Másnap örült izgalom volt már a Ház folyosóján. A történetek növelték az ellenzék harci kedvét. Az ellenzék tüze újra elevenen lángolt. Tetézte a zürzavart. Szilágyi Dezső elhatározása, aki még az nap lemondott ház-elnöki méltóságára.

Ugy látszott, hogy nincs megoldás. Félénken kérdeztek meg Bánffy: — Mi lesz Kegyelmes Uram? — Valahogyan csak leszünk, mert úgy sohse volt még, hogy valahogy ne lett volna.

A rákövetkező napok Bánffy igazolták. Az ex-lex beállott, az ellenzék tovább dörgött, megtagadta az adóztatást, de azért szedték az adót és megfizették. Ez volt az első ex-lex Magyarországon. Bánffy belebukott.

December 29-én tartotta az országgyűlés utolsó ülést. 1904-ben, Tisza István a miniszterelnöki székéből kérte az ellenzék, hogy szavazza meg az indeminatást, nehogy ex-lex állapotban keljen az országos választások elrendelnie. A hangulat izzó volt. Az ellenzék mindenre készen állott fegyverben. Tisza István szavait nem egyszer elnyelte az ellenzék háborúsa.

A miniszterelnöknek Apponyi Albert gróf válaszolt az ellenzék koalíció nevében. A kérést visszautasította, az indeminatást az ellenzék fobstruktója miatt nem szavazhatják meg.

Az ország 1905 január 1-én ex-lexbe került, amire a király 1905 január 3-án feloszlatta az országgyűlést. Az utolsó ülésharos volt. Az ellenzék álláspontát Kossuth Ferenc, Apponyi és Bánffy Dezső fejtették ki, Bánffy a kormány párt már nem is akarta meghallgatni. Kivonult az ülésteremből. Bánffy hatalmas beszédben vitatta, hogy az indeminatás és költségvetés megszavazása nélkül az országgyűlést elnapolni sem lehet. Polányi Géza a király személyét is beleolta a vitába s a királyi esküre hivatkozott.

Hiába volt minden. A Ház feloszlása után a szabadelvű-párt manifestumában tisztázta magát az ex-lex miatt.

Tisza január 26-ára íratta ki az új választásokat. Az egész ország forrongott.

Héves választási haneok indultak meg minden oldalán. Elot és balál harcra volt. A teli választások a szabadelvű-pártba balul ütöttek ki. Az ellenzék győzött. Tisza István gróf február 3-án beadta a lemondását. Utódjául Andrássyt ajánlotta a Felsőnek, de az ügyek továbbvitelét az új kabinet kinevezéséig megtartotta.

Februárban megindultak a tárgyalások a válság megoldására. A helyzet az volt, hogy a szabadelvű-pártból semmi körülmények közt sem volt megalakítható a kabinet, mert nem volt még a többség, de viszont más párt se vállalkozhatott egymagában kormányalakításra. Ekkor már felvetődött a koalíció gondolata.

Wlassits Gyula, a szabadelvű-pártban ezidőre ezeket mondta: — Bárki jöjön, egy bizonyos, hogy csak liberális programmal jöhet.

A tárgyalások hosszu ideig húzódtak. A király ugyszólván mindenkit meghallgatott. Az audienciák szenzációja mégis Kossuth Ferenc kihallgatása volt. Történelmi pillanat, a habsburgi király, szemben, közvetlen közelből a detronizáló Kossuth Lajos állal.

A király makacs volt. Hallani sem akart a koalícióról s a függetlenségipárt programjáról.

Junius 19-én egyetlen csapással váltá szét a király a gordiusi csomót a kinevezte a kiráhrdó vált darabont-kormányt Fehérvény Géza báróval az élén. Fehérvény kinevezése a király a kinevezést így okosba meg: —mert a szövetséget pártok nem terjesztettek elem olyan programot, melynek alapján a soralkból tett kormányra teljes megnyugvással rábáhatam volna a nemzet sorsát.

A kormány tehát megvolt, de a helyzet nem tisztázódott és az ex-lex is fennállt még. A darabont korszak csak fokozta a nemzet ellenállását, amely végül is a szövetséget pártok teljes győzelmére vezetett a koalíció-kormány megalakításában. A második ex-lex Tisza mellett Fehérvényt is megoktattá s eltemette a szabadelvű-pártot.

Más idők, más emberek. A mult tiszta levegőjét a forradalmak és a jelszavas politika megromtották. 1923-ik irunk. A régi gárda egy-két vezéralakja távol áll a politikától. A törpe unokák küzdelme lázong a porondon. Új határkő, új ex-lex. Nem alkotmányos küzdelem, nincsenek nemzeti ideálok, csak jelszavak egyik oldalon, osztályérdekek másútt. 1923 december 22-én este 8 órakor a nemzetgyűlés elnapolásával ex-lexbe került az ország.

Aljlon itt e pillanatot történelme tanulságul a jövőre: — Az elnök fénylozokor megszakította a

vitát és napirendi javaslatot tett, hogy a legközelebbi ülést holnap délelőtt tíz órkor tartassák.

Erro Farkas Tibor állt fel az ellenzék és azt indítványozta, hogy a legközelebbi ülést január 3-án tartassák.

Gömbös Gyula hozzájárult Farkas indítványához. Az ex-lexért a felelősséget a kormányra hárítja.

Vass József h. miniszterelnök azt hangzolta, hogy a kormány minden lehetőséget megtejt, hogy az indeminatási javaslat tárgyalását befejezhessék. Ő is hozzájárult a Farkas-féle indítványhoz.

Peidl Gyula szólalt fel. Ellásemer — mondotta, — hogy a helyettes miniszterelnök ur jóakaratu kísérletet tett, hogy az indeminatási letárgyalásával az ex-lex elkerültesék. Kénytelen vagyok azonban megállapítani, hogy ha a törve megvalósításának útjában a szociáldemokrata-párt állt, ezért az ódium nem terhelheti a szociáldemokrata képviselőket. Az év véleményem szerint nem elegendő a jónadulatu szavak, hanem az is szükséges, hogy a kormány gondoskodjék a megfelelő atmoszféráról, amely lehetővé teszi az ellenzék pártoknak, hogy eladulások előtt oly magatartást tartsanak, amelyet a kormány bizonyos szempontokból fontosnak tart. Ez az atmoszféra hiányzik. Nem elegendő az atmoszféra megteremtéséhez, hogy a miniszterelnök ur Párisban egy szociáldemokratát pohárkiszöntömben résztesen, hanem szükséges, hogy megfelelően megbeszéljék itthon is a munkásság és a munkásság képviselőit. A mi legjobb törekvésünk, hogy az ország érdekeit dolgozzunk. Ezt ismételen hangzattjuk, de szükséges, hogy a kormány tegye meg a szükséges lépéseket és természetesen olyan állapotot, amely lehetővé teszi az együttműködést.

Vass József helyettes miniszterelnök azokhoz a megjegyzésekhez kíván szólni, amelyek Peidl Gyula a szociáldemokrata-párt nevében tett. Nagyon izgadtan, nagyon bőlesen, nagyon konklüans módon hangzottak el azok a gondolatok, amelyeket Peidl elmondott. Ezzel kapcsolatban bátor vagyok megjegyezni, hogy én magam egyénileg, a kormányzat és a nemzetgyűlés tulajnyom többsége keresztény és nemzeti alapon áll a politikai irányban. Politikáiból kivácsolott világnézeti különbség áll közöttünk és ez a nemzetgyűlésen mint politikai harc jelenítkez. Ez természetesen, mert a szociáldemokrata-párt, amelyről világnézeti különbségek választanak el, a nemzeti alapot nem ugy fogadja el, mint ahogyan mi értelmezük. A kereszténység alapján áll a kormányzat, ama kereszténység alapján, amely önmagát nem dohja el és mást nem tipor el. Nemzeti színpal a kormányzat, amely nem zár ki polgári a polgáros közösségekét, amely nem ismer el és másodosztályú polgárokat, de a nemzet egyetemeségét tartja szem előtt.

Egy hon a baloldalon: A gyakorlat más!

Vass József: Tudom, hogy a szociáldemokrata-pártban sok megértés mutatkozik olyan követelésekkel szemben, amelyekkel mi állunk vagy buknak, ha szükséges lesz. De azt is tudom, hogy a világnézeti különbség örvényt szakit közöttünk. En most az elmult napokban több alkalomal kísérletet tettem, hogy a vitát befejeztessem, azaz, hogy a kormányzat politikájával szemben való kritika jogát biztosítani kívánom a legközelebbi jövőben. A kormány helyes megterherhet, hogy minden helyes gondolatot, bármely oldalról is jöjjön az, a kormány honorálati kíván s csak azt kérem, hogy az érteszendő tárgyalásaira nézve megításezzanak lehetővé tenni, hogy ennek a csarnoknak méltóságához mért és emelkedett hangulathoz történhessék az itt felvetődő kérdések tárgyalása.

Feyer Károly: A keresztény szeretet amesziátit dikált!

Az elnök ezután szavazásra bocsátotta a napirendi indítványt. Egrodül Drodzy Győző szavazott az elnöki napirend mellett. Az elnök kihirdette a határozatot, hogy a legközelebbi ülést 1924 január 3-án délelőtt 11 órkor lesz.

Nyolc óra után néhány perccel ért véget az 1923. év utolsó parlamenti ülése, amely után tulajdonképen már be is következett az ex-lex.

KLEIN ANTAL

divatruházában, Király ucca 53 (Akácfa ucca sarok)

E hó végéig nagy karácsonyi és újévi occasio,

amelyről a cég a tisztelt vevőit ezennel értesíti.

Vásárlásra ajánlja a következő cikkekét:

Családja részére:	Ajándék célra:
Ruhaszöveteket	Kartonokat
Ruhaszelymeket	Grenadinokat
Trikóselymeket	Barchetot és Flanelleket
Ruhabársonyokat	Kötényeket
Szép kabátbéléseket	Kesztyűket, harisnyákat
Varszakat minden célra	Otós ruhaszöveteket
Kelengyesifonokat	Kanavászakat
Lepedővásznakat	Ágygarnitúrákat
Ingzefteket, köppereket	Női és férfi ingeket
feltétlen szolid minőségben és jutányos árban	Ezenkívül sok egyéb alkalmas és mutatós cikkekét

Nagy maradékárúvás rendkívül olcsó árakkal!

Vathay!...

Írta Somlay Károly

A falusi kastélyból félkörben körözött erkély faragványos fölgypiló-
rengő fánaszokból, amelyekkel futó-
röze és ropkényi font körül. Az épü-
let homlokát nemzeti címer díszítette
amint a török hódoltság korában.
Az erkélyre helyezett regádivat
borsékek egykönült a kastély tu-
ladonosa, övezgy Chabay Sándorné
és nézetette a park ösfiát.
Az utolsó meleg napokat élvezte,
szeptember langyos lehetét, a ven-
esszonyok nyarát. Oh, vénasszonyok
nyara, mikor a Nap hevénen mec-
fonyvadt fűszádon és pól-hálókor
mar harmat esillog... Harmat,

Szegények karácsonya

vagy tán könnyek, első szerelmek
emlékei, amiket moschus-illat, cipő-
kötendékbe rejtettek...
Chabayné még szép, még fiatal.
Nagyozó szeme, bíborvörös ajaka és
laza mozdulási vágyakat keltenek
és megis, — mintha gyászos emlé-
kek tolakodtak volna a lelkébe, —
bágyadtan gunyasztott a karszéke.
Mintha elszakadt volna a világtól,
mintha kiközlekedt volna a természet-
széri érzések határából.
Este barnult az alkony, mikor
eből a lemondásos hangulatról ki-
zavartak.
Egy nyúlók fiatalember lépett az
erkélyre. Zöld kalapjának si-
móriában nyitjátóttl kunkorodott.
Agacsombos szürke kabát és férd-
jig örömadrág fedte a testét, a
lábai szöges bakancsok voltak, vál-
lán pedig egy messzezhordó angol
feyyer nézett. A szeméből sugárzó
epedő néző elárulta, hogy a legfio-
mabb gyöngédséggel szereti Cha-
bayné.

Már megint kinozza a lelkét? —
zölt halkan és megfogta a nő ke-
zét.
— Eltalálta Vathay, csakugyan fi-
nozza a lelkemet. Még pedig a le-
mondás tisztítóüzében kinozza, —
felelte Chabayné tetetett, higgadt-
sággal, de a hangja és vibráló ar-
vonalai elárulták, hogy nem tud
uralkodni az idegein.
A fiatalember nem válaszolt, csak
nézte az égen álamerülő Napot, és
hallgatta az alattomos felhomályba
temetkező nádrongezet fölött szűk
vadlábúk rágogásait.
Az angolkerest kívül húzóda a
logósvényen most szállingóztak ha-
zatele a szürketű legények és leá-
nyok Dalozgattak. Valami turesa
nyó volt éppen soron, amit Szent
Iván éjjelen gyújtott rózsétű mel-
lett a réten, szoktak énekelni.
Vathay Akos mosolyogva fülelte
a, babonázó zümmögéseket, azté
Chabayné felé fordulva, ő is belé-
beledudorászott a távolodó dalba.
— Hajtsd szivem, bajtsd...
szerenese ágat... Hogy szakítsak
zöldjéheől... Szeretömnek zöldje-
háll... Hallja ezt Árpádnit? Vala-
mi láthatatlan, ismeretlen és fel-
foghatatlan hatalmat hívnak ezek se-
gítségül. Nekem is ilyen rejtelmes
lény segítsehez, valami igazéthez
kell fordulnom, hogy megtaláljam
a maga szívet fölnyitó szerenese-
árcsákát, — mondta a fiatalember
és leült az asszony mellé, azj har-
matos száját nyitva felejtve, amúlo
liffézzessel hallgatta a parasztle-
gények énekeit.
— Maga, kedves Akos, maga bizo-
nyosan Műhbeek Lujza-regényt ol-
vasott a múlt éjszakán, — mondta
az övezgy és anyáskodó jóssággal si-
mogatta a fiatalember puha kezét.
— Maga nem hiába volt a róznvív
fehérpapok diákja. Maga most is
Arkadia szerelmes pástorairól és a
deponos görög nőkről ábrándozik.
— Ábrándozom! — csatant ki a
fiatalember renezó száján a dac, —
Ábrándozom, mert állati türelmü,

akaratonlküli teremtés vagyok, aki
cselékvesre képtelen. Képtelen...
Mert ha nem volnék ilyen ölomc-
mber és ha maga nem volna a hamis
képmutató éleven szobra, maga
únár az én asszonynom volna.

Hallgasson meg Vathay... Nem
tegedom, volt idő, mikor ön is bele-
szédültem a könnyelműségebe. Meg-
hallgattam Ásmodi inceselkedéseit,
mert az uram italos, kártyás, sze-
retelőtört vadember volt. A nátas-
lova, a bor és a vadászebel voltak a
gyönyörűségei. Néha betekig nem
nyitottak reám ajtót. Egy téli éj-
szaka aztán agyszóhlődés érte...
Es ezen idő óta nem tudok többé
vétközni... Engem már nem esik
landoz a meleg esókok ígéréte. A
szemek csóbitásainak könnyen állók
ellen. Nem törődöm senkivel, sem-
mivel. Ha a középkorban élnek,
gyászruhát öltenék és beleülnek a
bünbánati széke ekklesiáit követni.
Gyűlölöm a férfiakat, a kóborló ka-
landorokat, akik nem éyebek, mint
a Sátán apostolai... Marát is gyű-
lölöm!... Ennyi a mondanivalóm.
Ézek az én kiszabott életformám.
Megértett?

— Megértettem és ha csakugyan
a középkorban élnek, éjjelkor ki-
mennek a keresztmüklü keresztútra
és bívnám a Feketeavadást.
— A Feketeavadást? Ki ez a rej-

nyelűe az alakját: ijedten húzódt
vissza az erkély homályába.

— Mit? En fáslutnak és bölcsnek
akárok látszani, aki belodobta ma-
gát a vizasztó semmibe és eltávó-
lodott az embertől?... Es most ö-
könytelenül ismét visszatértem
volna hozzája és az ember ujra fel-
gyújtotta volna bennem az élet tü-
zét?... Hát az évek fájdalomainak
fanyar gyümölese, a szemlölődés, a
fépölödes és a vezeklés csak annyit
ér, mint eső után a köpönyeg?! —
mondta magában és lelkében egy
különös sejelem csillant fel, hogy
színtelen deite új színekkel telje-
dik meg.

Vathay Akos pedig sietett az erdő-
hátra, a gyertváos szívébe és az
egyik írtáson, — ahol csak berke-
nyebözötök és gyalogdobzabokrok
voltak, — bebeveredett a mohás
gyöpre. Néhány perc múlva zizegett
a haraszt. Sulyos dobogások ha-
latszóttak és ott volt előtte kilenc
sutából álló háremével az erdő
koronás királya, a huszas agacsár, a
féltekony szarvashim.

Most feyyverhez kellett volna
nyulni, de a fiatal vadász gyönyör-
ködbe bámulta a pompás képet, míg
a nyáj el nem tűnt előle a sűrűben.
— Ó, a három ura, a huszas pad-
sah szerenesebb, mint én, — dör-
mögötte és visszaindult az elesönde-
sedett faluba.
Chabayné szemére sem jött álom.
Ott állt a földszint egyik sarokszo-
bájában, ahol egykor vidrakalpagos

akaratnolküli teremtés vagyok, aki
cselékvesre képtelen. Képtelen...
Mert ha nem volnék ilyen ölomc-
mber és ha maga nem volna a hamis
képmutató éleven szobra, maga
únár az én asszonynom volna.

Hallgasson meg Vathay... Nem
tegedom, volt idő, mikor ön is bele-
szédültem a könnyelműségebe. Meg-
hallgattam Ásmodi inceselkedéseit,
mert az uram italos, kártyás, sze-
retelőtört vadember volt. A nátas-
lova, a bor és a vadászebel voltak a
gyönyörűségei. Néha betekig nem
nyitottak reám ajtót. Egy téli éj-
szaka aztán agyszóhlődés érte...
Es ezen idő óta nem tudok többé
vétközni... Engem már nem esik
landoz a meleg esókok ígéréte. A
szemek csóbitásainak könnyen állók
ellen. Nem törődöm senkivel, sem-
mivel. Ha a középkorban élnek,
gyászruhát öltenék és beleülnek a
bünbánati széke ekklesiáit követni.
Gyűlölöm a férfiakat, a kóborló ka-
landorokat, akik nem éyebek, mint
a Sátán apostolai... Marát is gyű-
lölöm!... Ennyi a mondanivalóm.
Ézek az én kiszabott életformám.
Megértett?

Még karácsony éjjel is

nyelűe az alakját: ijedten húzódt
vissza az erkély homályába.

— Mit? En fáslutnak és bölcsnek
akárok látszani, aki belodobta ma-
gát a vizasztó semmibe és eltávó-
lodott az embertől?... Es most ö-
könytelenül ismét visszatértem
volna hozzája és az ember ujra fel-
gyújtotta volna bennem az élet tü-
zét?... Hát az évek fájdalomainak
fanyar gyümölese, a szemlölődés, a
fépölödes és a vezeklés csak annyit
ér, mint eső után a köpönyeg?! —
mondta magában és lelkében egy
különös sejelem csillant fel, hogy
színtelen deite új színekkel telje-
dik meg.

Vathay Akos pedig sietett az erdő-
hátra, a gyertváos szívébe és az
egyik írtáson, — ahol csak berke-
nyebözötök és gyalogdobzabokrok
voltak, — bebeveredett a mohás
gyöpre. Néhány perc múlva zizegett
a haraszt. Sulyos dobogások ha-
latszóttak és ott volt előtte kilenc
sutából álló háremével az erdő
koronás királya, a huszas agacsár, a
féltekony szarvashim.

Most feyyverhez kellett volna
nyulni, de a fiatal vadász gyönyör-
ködbe bámulta a pompás képet, míg
a nyáj el nem tűnt előle a sűrűben.
— Ó, a három ura, a huszas pad-
sah szerenesebb, mint én, — dör-
mögötte és visszaindult az elesönde-
sedett faluba.
Chabayné szemére sem jött álom.
Ott állt a földszint egyik sarokszo-
bájában, ahol egykor vidrakalpagos

Gazdagok karácsonya?

telmes ember? — Kérdezte kacagva
Chabayné.

— Ó a bübbajosok nagymestere, aki
fánacsall segíti a szerelmeseket.
Igaz, hogy ennek ellenében beírja
nevüket vérrel egy vöröskötésű
könyvbe. De nem bánám, ha be is
írná neveme a vérszínű Sibilla-

végbeli vitezök boros kupa mellett
lesták a harásra induló, portázó
törököt. Csak állt a sötétben az asz-
szony és hallgatta az álomlátó éj-
szaka meséit. Izgatott képzalódése
eszébe juttatta a rejtelmes Fekete-
avadást és a Walpurgis-legendákat.
Hirtelen egy hosszú árnyék su-
hant át az ablak csipkefüggönyén,
egy elmosódó kép, amilyent a hold-
fény vetit a setét szobák falaira.
Az asszony szemében boldog ije-
delem fénylett. Nagyon nyujtózott
és egy menyeli mámorban vergődő
síkló röppent ki harmatos ajakán:
— Vathay!

Kiadja:
A „Hétfői Napló” lapkiadóvállalat.

Korváth és Halász

angol, francia divatkelmék
és selymek nagyruháza
IV. ker., Váci ucca 26. szám

Alapítva
1895

Felhívjuk a t. vevőközön-
ség figyelmét

Karácsonyi alkalmi eladásunkra,

melynek szem előtt tartot-
tuk azt az elvet, hogy a vé-
telkedv eme legjobban meg-
nyilvánuló ünnepen lehe-
tőség tegyük t. vevőközön-
ségünknek a legjutányo-
sabb bevásárlást. Epp ezért
áruházunk összes osztályain

az árakat redukáltuk.

Női szövetsztály:
csikos és sima ve/orok,
Kosztüm-, Köpeny-, alj- és
ruhakelmék

fosóáruosztály:
grenadinok, vásznak, fro-
ték és flanellek

Selymosztály:
crepe de chine, marocain
velour-siton, taft, mintás
pongé és twillek

Férfiszövetsztály:
eredeti angol öltöny-, rag-
lán- és télikabáthelmék.
Különleges estélyi ruha-
kelmék

Különösen felhívjuk n. é. vevő-
közönségünk figyelmét

Konfekcióosztályunkra,
ahol csakis fekete színben
ruhák, köpenyek, kosztü-
mök, bluzok és aljak

eltűnő olcsó árban

Kelölnek eladásra
A fent felsorolt áruink leg-
elsőrangú minőségéről és
annak olcsó áráiról több
évtizede fennálló céünk
teljes garanciát nyujt.

Karácsonyi ajándéku rak-
tárunkon felgyülemlt

öbbszáz maradékok
ajánlunk

PESTI KABARÉ

VII. ERZSÉBET KÖRÜT 49 A Royal Szálló épületében
Igazgató: Ujváry Ferenc

Minden este 8/9 órakor
Új műsor

Szöllősy Rózi
Közahegyi Kálmán
a Nemzeti Színház örökös tagja
vendégfelléptével

**A képviselő-
jelölt**
Komédia
Írta: Rózahegyi Kálmán

**Pompador
után**
Harmath Imre-tréfiája

Főllépnék:
Lukács Sári
Ferenoy Károly
Antal Erzai
Köváry Gyula
Kondor Ibolya
Radó Sándor
Horth Hella
Virágh Jenő
Faragó Sári
Ujváry Ferenc

**Bánhidj Iloza
Dénes György**
a Vígyszínház tagjai
vendégfelléptével

**Höraszthy Mici
és Betegh Béby**
előléptével

**Bridge-
partie**
vigjáték Írta: Liptay Imre

Tűzijáték
Éjjeli történet
Írta: Jávor József

Haláltánc
Dalljáték. Írta: Harmath
Imre. Zenéjét: Buday Dénes

Oktozon-téren
Duet
Írta: Harmath Imre

Krajnik Mária

Fehér Gizi

Várnay Vilmos

Hugó Lajos

Zenei vezető: Kozdala: 8/9 órakor Főrendező: Kőváry Gyula
N. Heidberg A.

IPARBANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST
V. KER., DEÁK FERENC
UCCA
18

TELEFÓN: 20-27, 20-28, 20-29

MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI HITELINTÉZET RT.

BUDAPEST V., SZABADSÁG-TER 13. SZÁM
FIOK: VIII. ÜLLŐI ÚT 56. SZÁM
TELEFÓN: JÓZSEF 42-96

TELEFÓNSZÁMOK:
31-64, 136-84, 199-31, 199-32

BUDAPEST V., SZABADSÁG-TER 13. SZÁM
ALAPTŐKE ÉS TAR-
TALÉKOK 1.5 MILLIÁRD KORONA

„MERCUR“ Váltóüzleti Rt.

BUDAPEST V., FÜRDŐ UCCA 3. SZÁM

Telefón: 124-86, 124-87, 124-88, 124-89, József 82-55. Sörgöncím: Mercurio

Fiókok: Betvárosi fiók: IV. Város Pálné ucca 4-6. Telefón: 6-43

Józsefvárosi fiók: VIII. József körút 31/b. Telefón: József 12-31

A Mercurbank Wien alapítása. Érdeklődésben a „Darmstädter und Nationalbank Berlin“-nél

ÉRDEKELTSÉGEK:

A) Pénzintézetek:
Általános Forgalmi Bank Rt. Debrecen, Szegedalföldi Takarékpénztár Rt. Szeged, Aradi Közgazdasági Bank Rt. Arad, Sopronvárosi Forgalmi Bank Rt. Sopron, Nagykiszécsényi Forgalmi Bank Rt. Nagykiszécsény

B) Ipari és kereskedelmi részvénytársaságok:
„Ocean“ Magyar Konzervgyár és Kereskedelmi Rt., Zagyvapálhalvási Üveggyár Rt., Gabona- és Árúkereskedelmi Rt., „Nancs“ Magyar-Német-Svéd Biztosító Rt., Élelmiszerkereskedők Aruiogalmi Rt., „Remedia“ Magyar Gyógynövény- és Vegyipari Rt., Unio Textilművek Rt., Wodianer F. és Fiai Grafikai Intézet és Kiadóvállalat Rt., „Szerdesit“ Parafaragó Rt., Diana Kereskedelmi Rt., Szegedalföldi Kereskedelmi Rt., Magyar Halkonzervgyár és Halkereskedelmi Rt., Általános Faipari és Fakereskedelmi Rt., Hungaria Hengermű Rt., Ronyt Rt., „Tritonwerke“ Fischkonzerven und Biochemie-Fabrik A.-G. Wien, „Mercur“ Mezőgazdasági és Kereskedelmi Rt. Arad, Magyar Olaj- és Vegyipari Rt. Budapest, „Géza“ Rt. Szabolcsvármegyei Konzervgyár Rt., „Morvák“ Rt., „Pannónia“ Rt., Soproni Káptala- és Párgyár Rt.

Alaptőke: 500.000.000 korona — Tartaléktőke: 4.200.000.000 korona

LLOYD BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Központ: Budapest, V, Nádor-utca 9. szám

SÜRGÖNYCÍM: LLOYDBANK BUDAPEST

Az intézeti nemrég megszerezte az Andrásy út 25. szám alatti palotát (ezelőtt Drechsler-palota), azt teljesen modern bankhelyiséggé fogja átalakítani és központját oda helyezi át

FIÓKOK BUDAPESTEN:

VI, Andrásy út 20, Lloydopera. VII, Erzsébet körút 9-11, Lloydnewyork. V, Sas ucca 27, Lloydsas

AFFILIÁLT INTÉZETEK:

Debreceni Hitelbank Rt., Debrecen. Gyöngyösi Népbank Rt., Gyöngyös. Központi Takarékpénztár Rt., Sátoraljaújhely. Lloyd Váltóüzlet Rt., Budapest. Merkantil Bank Rt., Budapest